

Prezident İlham Əliyev Davosda Strateji tərəfdaşlıq və yeni əməkdaşlıq perspektivləri

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev Dünya İqtisadi Forumunda iştirak etmək üçün yanvarın 20-də İsveçrə Konfederasiyasına səfər edib.

Dövlətimizin başçısı həmin gün Davosda CGTN (China Global Television Network) telekanalına müsahibə verib.

Daha sonra Prezident İlham Əliyev "OliverWyman Group" şirkətinin Baş icraçı direktoru Nik Studer ilə görüşüb.

Söhbət zamanı Nik Studer "OliverWyman Group" şirkətinin beynəlxalq strateji idarəedicisi şirkət olaraq ölkəmizdə müxtəlif qurumlarla mümkün əməkdaşlıq istiqamətlərinə toxunub, Azərbaycanın iqtisadi transformasiya prosesinin, sığorta, maliyyə bazarının müxtəlif istiqamətlərinin inkişafı, enerji sektorunda, o cümlədən ənənəvi və yaşıl enerji sahələrində həyata keçirilən layihələrə, kənd təsərrüfatı məhsullarının ixracına, bölgədə yeni ticarət imkanlarını ehatə etməklə dəyər zəncirinin lokallaşdırılmasına maraq göstərdiklərini qeyd edib.

Dövlətimizin başçısı şirkətin Azərbaycana marağını dəstəkləyərək, ölkəmizin müvafiq qurumları ilə "OliverWyman Group" arasında əməkdaşlığın qurulması məsələsinin əhəmiyyətinə toxunub, gələcəkdə bu əməkdaşlığın hər iki tərəf üçün faydalı olacağını bildirib.

Prezident İlham Əliyev yanvarın 21-də Davosda qarşı tərəfin müraciəti əsasında Latviya Respublikasının Prezidenti Edgars Rinkeviçs ilə görüşüb.

Görüşün ikitərəfli əlaqələrin müzakirəsi üçün yaxşı imkan yaratdığı və əməkdaşlıq perspektivlərinin müzakirəsi baxımından önəmli vurğulanıb.

Həmin gün Prezident İlham Əliyevin qarşı tərəfin müraciəti əsasında "The Goldman Sachs Group Inc." şirkətinin qlobal məsələlər üzrə prezidenti Cared Kohen ilə görüşü olub. Azərbaycan ilə "The Goldman Sachs Group Inc." şirkəti arasında əməkdaşlığın mövcud vəziyyəti və inkişaf perspektivləri ətrafında geniş fikir mübadiləsi aparılıb, ölkəmizlə şirkət arasında 2010-cu ildən uğurlu əməkdaşlığın həyata keçirildiyi məmnunluqla vurğulanıb.

Dövlətimizin başçısının qarşı tərəflərin müraciəti əsasında İraq Respublikasının Prezidenti Əbdüllətif Camal Rəşid və İraq Kürdüstan Regionunun Baş naziri Məsrur Bərzani ilə də görüşləri olub.

Azərbaycanla İraq arasında ikitərəfli əlaqələrin inkişaf etdirilməsi, birbaşa təyyarə reyslərinin təşkili və hökumətlərarası komissiyaların fəaliyyəti ilə əlaqədar məsələlər müzakirə edilib.

Azərbaycanla İraq Kürdüstan Regionu arasında iqtisadi, ticari, mədəni, humanitar əlaqələrin inkişaf etdirilməsi barədə də fikir mübadiləsi aparılıb. Biznes dairələrinin qarşılıqlı səfərlərinin təşkilinin, onların arasında birbaşa təmasların yaradılmasının və biznes-forumların keçirilməsinin vacibliyi qeyd olunub.

Davosda dövlətimizin başçısı qarşı tərəfin müraciəti əsasında "DP World" şirkətlər qrupunun sədri və icraçı direktoru Sultan Əhməd bin Sulaim ilə görüşüb.

Müzakirə zamanı "DP World" şirkətlər qrupunun ölkəmizdəki fəaliyyətinin perspektivlərinə, Şimal-Cənub və Şərq-Qərb nəqliyyat dəhlizlərinin yaratdığı imkanlara diqqət çəkilib. Azərbaycanın regional nəqliyyat qovşağı kimi rolu xüsusi vurğulanıb, mümkün əməkdaşlıq istiqamətlərinə baxılıb.

Prezident İlham Əliyevin Almaniyada Federativ Respublikasının Kansleri Olaf Şolts ilə görüşündə tərəflər əvvəlki müzakirələri məmnuniyyətlə xatırlayıblar. Kansler Olaf Şolts, Almaniyanın Cənubi Qafqaz regionunda davamlı sülh və sabitliyin təmin edilməsinə dair səyləri dəstəklədiyini vurğulayıb. Eyni zamanda, ikitərəfli münasibətlər, Azərbaycanın Avropa İttifaqı ilə əməkdaşlıq perspektivləri və regional sabitlik məsələləri nəzərdən keçirilib.

Azərbaycan-İsrail münasibətlərinin müzakirə edildiyi görüşdə ikitərəfli əməkdaşlığın yüksək səviyyədə olduğu bildirilib. İsrail Prezidenti İsxak Hersoq ölkəmizə rəsmi səfərini xatırladı və iqtisadi-ticari əlaqələrin inkişafından razılığını bildirib.

Görüşdə, Azərbaycan yəhudi icmasının digər xalqlar və icmalarla sülh və harmoniya şəraitində yaşamasını təmin edən şəraitin yüksək qiymətləndirildiyi vurğulanıb.

Prezident İlham Əliyevin digər görüşü "Carlsberg Group" şirkətinin Müşahidə Şurasının sədri Henrik Poulsen və Baş icraçı direktoru Yakob Aarup-Andersen ilə olub. Şirkət rəhbərləri Azərbaycanda mövcud olan investisiya mühitindən məmnunluqlarını ifadə ediblər.

Görüş zamanı "Carlsberg Group"un Azərbaycandakı fəaliyyətini genişləndirmək planları müzakirə edilib və ölkədəki mülkiyyət hüquqlarının qorunmasının yüksək səviyyədə olduğu qeyd olunub.

Prezident İlham Əliyev növbəti gün Davosda bir sıra yüksək səviyyəli görüşlər keçirib. Bu görüşlər qarşı tərəflərin müraciəti əsasında baş tutub və bir çox mühüm məsələlər ətrafında müzakirələr aparılıb.

Ukrayna Prezidenti Volodimir Zelenski ilə görüş zamanı Azərbaycan ilə Ukrayna arasında siyasi, iqtisadi və humanitar əlaqələr, energetika sahəsində əməkdaşlıq, həmçinin regional təhlükəsizlik məsələləri müzakirə edilib.

ABŞ-ın Xristian Liderlər Konqresinin rəhbəri Conni Mur ilə keçirilən görüşdə, Azərbaycanda dini azadlıqların təmin olunduğu, müxtəlif xalqların və dinlərin nümayəndələrinin ölkəmizdə tarixən sülh, əmin-amanlıq və harmoniya şəraitində yaşamaları məmnunluqla vurğulanıb. Həmçinin Azərbaycan-ABŞ əlaqələrinin Tramp dönməsində müsbət perspektivləri ilə bağlı fikir mübadiləsi aparılıb. Dövlətimizin başçısı Bayden-Blinken administrasiyası dövründə ABŞ tərəfindən Azərbaycana qarşı qərəzli münasibət göstərildiyini və bunun da nəticəsində ikitərəfli əlaqələrimizin böhrana sürükləndiyini deyib, 907-ci düzəlişin yenidən bərpasını məhz elə Bayden-Blinken administrasiyasının nankorluğunun təzahürü kimi dəyərləndirib.

Prezident İlham Əliyevin Avropa Yenidənqurma və İnkişaf Bankının prezidenti Odile Reno-Basso ilə görüşündə isə ölkəmizlə Avropa Yenidənqurma və İnkişaf Bankı arasında həyata keçirilən bir sıra layihələrə diqqət çəkilib, bu xüsusda Gəncə şəhərinin su təsərrüfatı ilə bağlı layihənin icra olunmasının Bank tərəfindən maliyyələşdirilməsinə razılıq bildirilib.

Ölkəmizdə həyata keçirilməsi nəzərdə tutulan vacib layihələrdən danışan Prezident İlham Əliyev su təsərrüfatı, nəqliyyat, Bakı şəhərinin inkişafı istiqamətlərində icra olunan işləri qeyd edib. Söhbət zamanı Avropaya yaşıllıq enerjinin ixracı, bununla bağlı həm Gürcüstanla, həm də Mərkəzi Asiya ölkələri ilə regional əməkdaşlıq layihələri və imkanları barədə müzakirələr aparılıb.

Sonra Azərbaycan Respublikası ilə Avropa Yenidənqurma və İnkişaf Bankı arasında "Gəncə şəhərinin su təchizatı və kanalizasiya sisteminin yenidən qurulması üçün kredit sazişi" imzalanıb.

Prezident İlham Əliyev Xorvatiyanın Baş naziri Andrey Plenkovič ilə görüşdə enerji təhlükəsizliyi və iki ölkə arasında əməkdaşlıq məsələlərini müzakirə edib. Azərbaycan Prezidenti qeyd edib ki, ölkəmiz Avropa İttifaqı üçün pan-Avropa enerji təchizatçısı kimi qiymətləndirilib.

Ölkələrimiz arasında müxtəlif sahələrdə əməkdaşlığın inkişaf etdirilməsi və Azərbaycanın Avropa İttifaqı ilə əlaqələrinin məsələsinə də dair fikir mübadiləsi aparılıb, bu istiqamətdə hökumətlərarası komissiyaların rolu qeyd olunub. Baş nazir Prezident İlham Əliyevi Xorvatiyaya rəsmi səfərə dəvət edib.

Dövlətimizin başçısının bu görüşləri Azərbaycanın beynəlxalq münasibətlərdəki mühüm rolunu bir daha nümayiş etdirir və ölkəmizin əməkdaşlıq sahəsində qarşısında duran geniş perspektivləri ortaya qoyur.

Qeyd edək ki, yanvarın 24-nə qədər davam edəcək Davos Dünya İqtisadi Forumunda mühüm məsələlər müzakirə olunacaq.

və Suverenlik İli"ndə AMEA-nın duran vəzifələr müzakirə olunub

Bölməsi və "Azərbaycan Milli Ensiklopediyası" Elmi Mərkəzinin hesabatı

İsa Həbibbəyli vurğulayıb ki, AMEA-nın elmi müəssisə və təşkilatlarında 2024-cü ildə aparılan elmi-tədqiqat işlərinin yekunlarına dair hesabatların, həmçinin AMEA-da həyata keçirilən genişmiqyaslı islahatların növbəti mərhələlərinin müzakirəsini təmin etmək, digər nazirlik və dövlət qurumlarının tabeliyində olan elmi və ali təhsil müəssisələrində əldə edilmiş mühüm elmi nəticələrə dair müzakirələrin həyata keçirilməsi məqsədilə Akademiyanın bütün üzvlərini özündə birləşdirən AMEA-nın Ümumi Yığıncağının keçirilməsi zərurəti yaranmışdır. Qeyd edib ki,

məhsullar və tullantılar əsasında neft və neft kimya məhsullarının, biomenşəli yanacaqların istehsal texnologiyalarının elmi əsaslarının öyrənilməsi və tətbiq üçün təkliflərin verilməsi, Azərbaycan neftlərindən sərbəstləşmiş dünya standartlarına uyğun olan yanacaqların, yağların, bitumların, xüsusi mayələrin və müxtəlif təyinatlı kompozisiyaların alınma texnologiyasının elmi əsaslarının işlənilib hazırlanması, təcrübə nümunələrinin alınması, sınaqları və tətbiqi, mineral və bərpa olunan xammal emalının fiziki-kimyəvi əsasları və yeni qeyri-üzvi funksio-

nə 5720 istinad qeydə alınıb. Həmçinin bölmə üzrə elmi müəssisələrin patent almaq üçün 51 iddia sənədi verdiyini, respublikada 33, xaricdə 2 patentin alındığını diqqətə çatdırıb. O, həmçinin bölmə əməkdaşlarının elmmetrik göstəricilərini təqdim edib, kadr potensialı və kadr hazırlığı, elm və təhsilin inteqrasiyasının gücləndirilməsi, elmin populyarlaşdırılması istiqamətində atılan addımlar, bölmənin elmi jurnalları, beynəlxalq əməkdaşlıq və təltiflər barədə məlumatları diqqətə çatdırıb.

AMEA-nın prezidenti akademik İsa Həbibbəylinin təşəbbüsü ilə Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasında "Ümummilli lider Heydər Əliyevin 100 illik yubileyi ilə bağlı Tədbirlər Planı"nın müvafiq bəndinin icrasını təmin etmək məqsədilə çoxsaylı elmi materialların dərc edilməsi ilə yanaşı, ən fundamental nəşrlərdən biri kimi, 2023-2025-ci illər ərzində "Heydər Əliyev Ensiklopediyası"nın hazırlanması nəzərdə tutul-

tarixi-memarlıq qoruqlarının yaradılmasında, ölkənin təbii sərvətlərinin öyrənilməsi və səmərəli istifadəsinin təşkilində və s. haqqında ətraflı məlumatları əhatə edəcəkdir. Nətiq hazırda sözlüyə uyğun olaraq 800-ə qədər məqalənin ilkin variantının yazıldığını və məqalələrin redaktəsinin həyata keçirildiyini bildirib.

Bundan əlavə, 2024-cü ildə Azərbaycan Milli Ensiklopediyasının 11-ci cildi Elmi Mərkəzin elmi redaksiyaları tərəfindən hazırlanaraq çapa təqdim edilib.

Dilqəm Tağıyev

Adil Qəribov

Vaqif Abbasov

Abel Məhərrəmov

Şaiq İbrahimov

AMEA-nın yeni Nizamnaməsinə əsasən, Akademiyanın Ümumi Yığıncağının keçirilməsi vaxtının təyin edilməsi və Ümumi Yığıncağın iclaslarının gündəliyinin tərtib olunması AMEA-nın Rəyasət Heyəti tərəfindən həyata keçirilir.

İclasda AMEA-nın Ümumi Yığıncağının 21 fevral 2025-ci il tarixində keçirilməsi qərarı alınıb və yığıncağın gündəliyi təsdiqlənib.

İclasda həmçinin **filologiya elmləri doktoru Sərxan Xavəri** AMEA-nın Humanitar Elmlər Bölməsinin "Filologiya və sənətsünaslıq" jurnalının baş redaktoru təyin edilib.

Daha sonra AMEA-nın Kimya Elmləri Bölməsinin 2024-cü il üzrə elmi və elmi-təşkilati fəaliyyəti haqqında hesabatı dinlənilib. Hesabatı **AMEA-nın vitse-prezidenti, bölmənin Elmi Şurasının sədri akademik Dilqəm Tağıyev** təqdim edib.

Akademik Dilqəm Tağıyev diqqətə çatdırıb ki, 2024-cü ildə Kimya Elmləri Bölməsinin əhatə etdiyi elmi müəssisələrdə 12 problemə aid 41 mövzuya dair 113 tədqiqat işi, 139 mərhələ aparılıb, 2 mövzu, 58 iş, 139 mərhələ tamamlanıb və bu tədqiqatlardan 6-sı tətbiq olunub.

Bölmə əməkdaşları tərəfindən hesabat ilində alternativ və bərpa olunan xammal mənbələri, yan

nal materialların sintezi, katalizin fundamental əsaslarının inkişaf etdirilməsi, yeni katalizatorların və adsorbentlərin yaradılması, Zərif üzvi sintezin və kompüter modeləşməsinin imkanlarından istifadə etməklə yüksək təsirə malik fizioloji fəal birləşmələrin, o cümlədən, dərman maddələrinin, müxtəlif təyinatlı üzvi reagentlərin və kompozision materialların məqsədlə sintezi və funksional təsir mexanizminin öyrənilməsi, antimikrob xassələrə malik polimer maddələrin alınması, fotohəssas və optiki şəffaf rezist materialların sintezi, aerokosmik sahədə tətbiq üçün poliefiruretan (PEU) forpolimerləri əsasında kompozisiyanın və polad ərintilərin alınması kimi və digər problemlər üzrə mühüm elmi nəticələrin əldə edildiyini bildirdi.

Bölmənin əhatə etdiyi elmi müəssisələrin nəşr fəaliyyəti barədə məlumat verən akademik Dilqəm Tağıyev bildirdi ki, 2024-cü ildə bölmə əməkdaşlarının 9 kitabı, 16 monoqrafiyası (3-ü xaricdə), 435 məqaləsi (229-u xaricdə), 677 tezisi (208-i xaricdə), 5 dərslük, dərslər vəsaiti və elmi-kütləvi nəşri çap edilib, bu məqalələrdən 283-ü "Web of Science" və "Scopus" bazalarına daxil olan impakt faktorlu jurnallarda dərc olunub, əməkdaşların əsərləri-

Sonra **AMEA-nın müşaviri akademik Adil Qəribov, Neft-Kimya Prosesləri İnstitutunun baş direktoru akademik Vaqif Abbasov və Bakı Dövlət Universitetinin kafedra müdiri akademik Abel Məhərrəmov** hesabat ətrafında çıxış edib, bölmənin 2024-cü ildəki fəaliyyətini yüksək qiymətləndirib.

Müzakirələrdən sonra **AMEA-nın Gənc Alim və Mütəxəssislər Şurasının sədri kimya üzrə fəlsəfə doktoru Elmür Babayev** AMEA Rəyasət Heyətinin qərarını səsləndirib. Qərarla Kimya Elmləri Bölməsinin 2024-cü il üzrə elmi və elmi-təşkilati fəaliyyəti haqqında hesabatı məqbul hesab edilib, əldə olunmuş mühüm nəticələrin AMEA-nın illik hesabatına daxil edilməsi qərarı alınıb və bölməyə müvafiq tapşırıqlar verilib.

Daha sonra "Azərbaycan Milli Ensiklopediyası" Elmi Mərkəzinin 2024-cü il üzrə elmi, elmi-təşkilati fəaliyyəti haqqında hesabatı dinlənilib. Hesabatı **Mərkəzin direktor müavini professor Şaiq İbrahimov** təqdim edib.

Qeyd edilib ki, 2024-cü ildə "Azərbaycan Milli Ensiklopediyası" Elmi Mərkəzi Ümummilli Lider Heydər Əliyevin 100 illik yubileyi ilə bağlı "Heydər Əliyev Ensiklopediyası"nın hazırlanması və Azərbay-

ca Milli Ensiklopediyasının növbəti cildləri üzərində işlərin aparılması istiqamətində fəaliyyət göstərmişdir.

AMEA-nın prezidenti akademik İsa Həbibbəylinin təşəbbüsü ilə Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasında "Ümummilli lider Heydər Əliyevin 100 illik yubileyi ilə bağlı Tədbirlər Planı"nın müvafiq bəndinin icrasını təmin etmək məqsədilə çoxsaylı elmi materialların dərc edilməsi ilə yanaşı, ən fundamental nəşrlərdən biri kimi, 2023-2025-ci illər ərzində "Heydər Əliyev Ensiklopediyası"nın hazırlanması nəzərdə tutul-

muşdur. Mərkəz tərəfindən hazırlanmış "Heydər Əliyev Ensiklopediyası"nın sözlüyü AMEA Rəyasət Heyətinin 10 oktyabr 2023-cü il tarixli iclasında geniş müzakirə edilərək təsdiq olunmuşdur.

"Heydər Əliyev Ensiklopediyası" Ümummilli Liderin Azərbaycanın dövlət strukturlarının və dövlət rəzmlərinin formalaşmasında, Konstitusiyasının hazırlanmasında, ordu quruculuğunda və milli təhlükəsizlik sisteminin yaradılmasında xidmətləri, Azərbaycan xalqı və dövləti naminə həyata keçirdiyi fəaliyyətin tarixi icmalı, cəmiyyətin azərbaycançılıq ideologiyasına yönəldirilməsi, humanizm və demokratiya sadiqliyinin möhkəmləndirilməsi üçün gördüyü işlər, xarici dövlətlər və təşkilatlarla əlaqələrin qurulmasında və inkişafında, xalqın sosial durumunun və ölkənin iqtisadiyyatının yaxşılaşdırılmasında, orta və ali təhsilin təşkilində və inkişafında, elmin prioritet istiqamətlərinin müəyyənləşdirilməsində, respublikada yeni səhiyyə müəssisələrinin istifadəyə verilməsində, icbari sığortaya keçiddə, ölkədə olimpiya hərəkatının yaranması sahəsində uğurlu fəaliyyəti, Azərbaycanda musiqi mədəniyyətinin, bədii yaradıcılığın, muzey işinin inkişafında,

"Azərbaycan Milli Ensiklopediyası" Elmi Mərkəzinin sahələr üzrə elmi redaksiyaları Azərbaycan Milli Ensiklopediyasının 12-ci cildinə aid məqalələrin ilkin redaksiya variantını hazırlayaraq, yoxlanılması üçün müvafiq humanitar və təbiət elmləri üzrə elmi-ədəbi nəzarət və bibliografiya redaksiyalarına təhvil verilib.

Hesabat ili ərzində Azərbaycan Milli Ensiklopediyasının növbəti cildlərinə daxil edilməsi üçün bütün elmi redaksiyaların hazırladığı məqalələrin ümumi sayı 3861 olmuşdur.

Məruzə dinlənildikdən sonra AMEA-nın Rəyasət Heyətinin qərarı ilə "Azərbaycan Milli Ensiklopediyası" Elmi Mərkəzinin 2024-cü il üzrə elmi və elmi-təşkilati fəaliyyəti haqqında hesabatı məqbul hesab edilib, müvafiq qərar qəbul olunub.

İclasda həmçinin **AMEA-nın Gənc Bölməsinin sədri akademik Fuad Əliyevin 75 illik yubileyi** haqqında qərar da qəbul edilib.

Sonra AMEA prezidenti akademik İsa Həbibbəyli Akademiyanın bütün elmi-tədqiqat müəssisə və təşkilatlarında 20 Yanvar faciəsinin 35-ci ildönümü ilə bağlı tədbir və sərəgilərin keçirilməsi barədə müvafiq tapşırıqlarını çatdırıb.

Biologiya və Tibb Elmləri Bölməsinin əməkdaşları "Yaşıl dünya naminə həmrəylik ili" və COP29 çərçivəsində uğurla fəaliyyət göstəriliblər

AMEA-nın Biologiya və Tibb Elmləri Bölməsinin və Lənkəran Regional Elmi Mərkəzinin illik hesabatı

Yanvarın 17-də Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının Rəyasət Heyətinin AMEA-nın Biologiya və Tibb Elmləri Bölməsinin (BTEB) və Lənkəran Regional Elmi Mərkəzinin (LREM) 2024-cü il üzrə illik hesabatına həsr olunmuş iclası keçirilib.

Tədbirdə AMEA-nın prezidenti akademik İsa Həbibbəyli, Rəyasət Heyətinin üzvləri, ekologiya və təbii sərvətlər nazirinin müavini Vüqar Kərimov, Elm və Təhsil Nazirliyi yanında Elm və Ali Təhsil üzrə Dövlət Agentliyinin şöbə müdiri Mübariz Hacıbəyov, eləcə də Səhiyyə, Kənd təsərrüfatı nazirliklərinin, digər dövlət orqanlarının tabeliyində fəaliyyət göstərən müvafiq elmi müəssisələrin, ali təhsil ocaqlarının nümayəndələri və aidiyyəti şəxslər iştirak ediblər.

İclasdan öncə AMEA-nın Biologiya və Tibb Elmləri Bölməsinin əhatə etdiyi institutlarda, Lənkəran Regional Elmi Mərkəzində, həmçinin ali təhsil və tibb müəssisələrində 2024-cü ildə əldə olunan mühüm elmi nəticələri əks etdirən sərgiyə baxış keçirilib.

Tədbiri AMEA-nın prezidenti akademik İsa Həbibbəyli açaraq iclasın gündəliyi barədə məlumat verib.

Əvvəlcə 20 Yanvar faciəsinin 35-ci ildönümü ilə əlaqədar faciə qurbanlarının əziz xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad edilib.

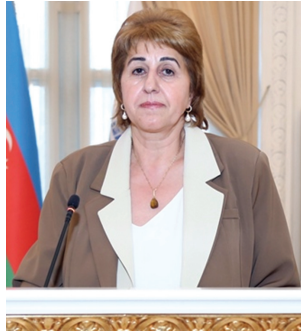
İclasda çıxış edən akademik İsa Həbibbəyli 20 Yanvar hadisələrinin Azərbaycan tarixinə faciə kimi daxil olsa da, xalqımızın həyatında dönüş nöqtəsi olduğunu, milli birliyimizi, həmrəyliyimizi daha da möhkəmləndirdiyini bildirib.

Qeyd edib ki, ötən 35 il ərzində 20 Yanvar faciəsinin qurbanları daim xalqımız tərəfindən əziz tutulub, onların ailə üzvləri dövlətimizin diqqət və qayğısı ilə əhatə olunub.

Akademik İsa Həbibbəyli AMEA-nın elmi müəssisə və təşkilatlarında 20 Yanvar faciəsinin 35-ci ildönümü ilə bağlı tədbirlər keçirildiyini, sərgilərin təşkil olunduğunu, bu tədbirlər vasitəsilə şəhidlərimizin göstərdiyi qəhrəmanlıqların gənc nəsillərə çatdırıldığını bildirib.

Daha sonra AMEA-nın vitse-prezidenti v.i.e. akademik Gövhər Baxşəliyeva 20 Yanvar faciəsinə aparın yol, xalqımızın qəhrəman oğul və qızlarının şücaəti, Ulu Öndər Heydər Əliyevin hadisəyə verdiyi hüquqi-siyasi qiymət, Prezident İlham Əliyevin şəhid ailələrinə göstərdiyi diqqət və qayğıya həsr olunmuş geniş məruzə ilə çıxış edib.

Daha sonra iclasda AMEA-nın vitse-prezidenti, Biologiya və Tibb Elmləri Bölməsinin Elmi şurasının sədri akademik İradə Hüseynova bölmənin 2024-cü il üzrə elmi və elmi-təşkilati fəaliyyəti haqqında hesabatını təqdim edib. Akademik İradə Hüseynova bildirdi ki, hesabat ilində ölkə başçısının Fərman və sərəncamları, Nazirlər Kabinetinin qərar və sərəncamları, habelə "Yaşıl dünya naminə həmrəylik ili" və BMT-nin İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransının 29-cu sessiyası (COP29) çərçivəsində, eləcə də "Narkotik vasitələrin, psixotrop maddələrin və onların prekursorlarının qanunsuz dövriyyəsinə və narkomanlığa qarşı mübarizəyə dair 2019-2024-cü illər üçün Dövlət Proqramı", "Azərbaycan Respublikasında qida təhlükəsizliyinin təmin olunmasına dair 2018-2025-ci illər üçün Dövlət Proqramı", "Uşaqların doğulanadək cins seçiminin qar-

İradə Hüseynova

Vüqar Kərimov

Mübariz Hacıbəyov

Qərib Məmmədov

Elşad Qurbanov

Vaqif Novruzov

Fuad Novruzov

Faiq Xudayev

Elşad Əsgərov

Mehman Əliyev

şısının alınmasına dair 2020-2025-ci illər üçün Tədbirlər Planı", "Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının 2020-2025-ci illər üçün inkişaf proqramı", eyni zamanda AMEA-nın Ümumi yığıncağı və Rəyasət Heyətinin qərarları ilə verilmiş tapşırıqlar çərçivəsində tədqiqatlar aparılıb, mühüm işlər həyata keçirilib.

Həmçinin AMEA-nın Lənkəran Regional Elmi Mərkəzində, AR Elm və Təhsil Nazirliyinin, AR Səhiyyə Nazirliyinin, AR Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin, digər dövlət orqanlarının tabeliyində fəaliyyət göstərən elmi müəssisələrində, ali təhsil ocaqlarının müvafiq kafedralarında yerinə yetirilən tədqiqatların əlaqələndirilməsi həyata keçirilib.

Akademik İradə Hüseynova qeyd edib ki, respublikanın müvafiq elm və təhsil müəssisələrində tədqiqatlar BTEB tərəfindən müəyyən edilmiş dörd - biomüxtəlifliyin, torpaq və su ehtiyatlarının müasir yanaşmalarla tədqiqi, bərpası, mühafizəsi, səmərəli istifadəsi, elektron məlumat bazaları və xəritələrinin yaradılması, bioloji proseslərin molekulyar-genetik və fizi-

ki-kimyəvi əsasları, genom, proteom və metabolom tədqiqatları, yeni bio-, nano- və postgenom texnologiyalarının fundamental və tətbiqi əsaslarının işlənilib hazırlanması, kompüter biologiyası, maşınöyrənmə üsullarının, süni intellektin biologiya və təbabətdə tətbiqi və patologiyaların fizioloji və molekulyar-genetik əsaslarının tədqiqi, yeni diaqnostika və müalicə üsullarının, dərman preparatlarının işlənilib hazırlanmasında və reproduktiv təbabətdə yüksək texnologiyaların və kök hüceyrələrinin tətbiqi istiqamətlərində aparılıb.

"Yaşıl dünya naminə həmrəylik ili" və COP29 çərçivəsində çoxsaylı iclasların, konfransların, sərgi və seminarların təşkil olunduğunu deyən akademik İradə Hüseynova BTEB-in təşkilatçılığı və iştirakı ilə "Yaşıl enerji və yaşıl iqtisadiyyat problemləri", "Yaşıl dünyamız gözlərə nur verən elmin işığında", "Azərbaycanda ətraf mühitin sağlamlaşdırılmasında Ümummilli Lider Heydər Əliyevin rolu", "Qlobal iqlim dəyişikliyi şəraitində ərzaq təhlükəsizliyi: demyədə taxılçılığın problemləri və müasir yanaşmalarla quraq-

lığa davamlılıq və məhsuldarlığın artırılması", "Qlobal iqlim dəyişiklikləri, fotosintez və dayanıqlı həyat", "Qlobal iqlim dəyişikliyi şəraitində bitkilərin zərərverən orqanizmləri", "Qarabağ ekosistemlərinə antropogen faktorların və iqlim dəyişikliklərinin təsiri", "COP29-da Heydər Əliyev imzası və gender dividendləri" və s. mövzularda konfrans və seminarların keçirildiyini, çoxsaylı sanballı kitab, monoqrafiya və məqalələrin ərşəyə gətirildiyini diqqətə çatdırıb.

Məruzəçi vurğulayıb ki, hesabat dövründə bölmənin və onun əhatə etdiyi tədqiqat müəssisələrinin elmi fə-

Bundan əlavə, hesabat dövründə BTEB-in əhatə etdiyi institutlar tərəfindən 1201 elmi əsər, o cümlədən 9 kitab, 16 monoqrafiya, 482 məqalə (291-i xaricdə, onlardan 254-ü indeksləşən bazalara, 106-sı Web of Science və Scopus bazalarında), 658 tezis (258-i xaricdə) nəşr olunub, əməkdaşların əsərlərinə 4097 istinad edilib.

Tibb yönümlü elmi tədqiqat və təhsil müəssisələri tərəfindən isə 3660 elmi əsər, o cümlədən 81 kitab (5-i xaricdə), 20 monoqrafiya (1-i xaricdə), 1631 məqalə (703-ü xaricdə, onlardan 317-si Web of Science və Scopus bazalarından olan jurnallarda), 1928 tezis (675-i xaricdə) nəşr olunub, elmi əsərlərə 667 istinad qeydə alınıb.

Hesabat ilində AR Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin aqrar tədqiqat və təhsil müəssisələri tərəfindən 1242 elmi əsər, o cümlədən 17 kitab (3-ü xaricdə), 4 monoqrafiya, 697 məqalə (182-si xaricdə, onlardan 117-si Web of Science və Scopus bazalarında), 524 tezis (212-i xaricdə) nəşr olunub, əməkdaşların əsərlərinə 513 istinad edilib.

Məruzədə, o cümlədən elmə təhsilin inteqrasiyası, beynəlxalq əlaqələr, kadr hazırlığı, müəssisələrdə fəaliyyət göstərən beynəlxalq laboratoriyalar, elektron elmin vəziyyəti, keçirilmiş konfranslar, seminarlar və yubileylər, təltiflər, patentlər, qrantlar və s. barədə məlumat verilib.

Akademik İradə Hüseynova 2024-cü il Fiziologiya və Tibb üzrə və Kimya üzrə Nobel Mükafatı laureatlarının apardıqları tədqiqat istiqamətlərinin biologiya və tibb elmləri qarşısında yeni vəzifələr qoyduğunu söyləyib.

Hesabat dinlənildikdən sonra məruzə ətrafında ekologiya və təbii sərvətlər nazirinin müavini Vüqar Kərimov, Elm və Ali Təhsil üzrə Dövlət Agentliyinin şöbə müdiri Mübariz Hacıbəyov, AMEA-nın müşaviri akademik Qərib Məmmədov, AMEA-nın müxbir üzvləri Elşad Qurbanov, Vaqif Novruzov, Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin Əkinçilik Elmi-Tədqiqat İnstitutunun direktoru Faiq Xudayev, Səhiyyə Nazirliyinin Milli Onkologiya Mərkəzinin Nüvə təbabəti bölməsinin rəhbəri Fuad Novruzov və Ümumdünya Vəhşi Təbiət Fondunun (WWF) Azərbaycan nümayəndəliyinin rəhbəri Elşad Əsgərov çıxış edərək fikir və təkliflərini səsləndiriblər.

(davamı 5-ci səhifədə)

Müasirliyin çağırışları və ictimai-humanitar elmlərin əsas inkişaf tendensiyaları

Müasir informasiya dövlətində bilik və informasiya inkişafın aparıcı amilinə çevrilir. Ölkənin dünya birliyində təhlükəsizlik infrastrukturunun və geosiyasi statusunun biliklərdən, ən yeni bilik tutumlu və informasiya texnologiyaları sənayələrindən asılılığı getdikcə artır. Geosiyasətin yeni informasiya paradigmasına görə, virtual məkanda informasiya üstünlüyü dövlətlər arasında məkən münasibətlərinin tələyini müəyyən edəcək ki, bu da informasiya məkanında simvolik mədəniyyət kapitalının strateji geosiyasi əhəmiyyətindən xəbər verir. Ölkələrin sosial, iqtisadi və siyasi inkişafında biliyin rolu artır. Resursların praktiki emalı prosesində biliklərin iştirakı sayəsində əmək deyil, bilik dəyər mənbəyinə çevrilir.

çusu biznesdir. Üstəlik, o, iki rol oynayır - elmin sponsoru və elmi layihələrin icraçısı kimi.

Bu gün ictimai-humanitar elmlərdə müasir tendensiyalar sosial və informasiya-texnoloji dəyişikliklər şəraitində və müasirliyin çağırışları kontekstində dəyərləndirilməlidir.

Müasir elmin sosial institut kimi inkişaf probleminin təhlili, onun öz daxili inkişaf qanunauyğunluqları çərçivəsində aparılmalıdır. Məsələn, təhsillə müqayisədə elmin məzmunu çox tez yenilənir.

Bu gün bütün dünyada elm sahəsində əsas götürülən istiqamətlər demək olar ki eynidir, universaldır. Müasir elmdə, xüsusilə də ictimai-humanitar sahədə, bir neçə əsas istiqamət qeyd etmək olar ki, bunlar bu elm sahələrində sistemli dəyişikliklərə səbəb olur və onları institusional olaraq dəyişir: rəqəmsallaşma, fənlərarası tədqiqatlar, texnoloji suverenlik.

Bunlardan biri və birincisi, elmdə rəqəmsal texnologiyaların istifadəsidir (rəqəmsallaşma). Yəni, bu gün sosial elmlərdə əl məlumatları toplamaq metodları yaranıb ki, əvvəllər bunları təsvir etmək belə mümkün deyildir. Elmi idrak vasitələrinin dəyişməsi, elmi informasiya çıxışının radikal dəyişməsi tədqiqatçının imkanlarının genişlənməsinə gətirib çıxartdı. Məsələn, fəlsəfə, sosiologiya və politologiya üçün bu tendensiyanı qeyd edə bilərik. Bu gün böyük verilənlərdən istifadə edərək ictimai və humanitar sahələrdə yeni tədqiqat formatları tətbiq edilir. Eyni zamanda bu tendensiya fənlərarası tədqiqatları nəinki zəruri, demək olar ki, qaçılmazdır.

Bu istiqamət daxilində həmçinin bu məlumatların təhlilinin sürəti və imkanları çərçivəsində "zəif" süni intellektdən və neyroşəbəkələrdən istifadəni də qeyd etmək olar. Bu məqam elmi idrak prosesini gələcəkdə də müşayiət edəcək.

Rəqəmsal texnologiyalardan məlumatların toplanmasında tutmuş elmi layihələrin idarə edilməsinə və maliyyələşdirilməsinə qədər tədqiqat prosesinin bütün mərhələlərində istifadə olunur.

İkinci tendensiya fənlərarası tədqiqatlardır. Bu gün hansısa bir elm sahəsində aparılan tədqiqat nəinki aktual deyil, eyni zamanda onun bir elm sahəsinin çərçivəsindən çıxma-

yaraq aparılmasının mümkünlüyü haqqında sual doğurur. Bu tendensiya özü ilə bərabər integrativ metodologiyanın, yeni müxtəlif sahələrin metodologiyalarının eyni zamanda istifadəsinə də gətirib çıxartdı. İntegrativ tendensiya elmi inkişafın əsas qanunauyğunluğuna çevrilir.

Belə bir fikir irəli sürülür ki, gələcəkdə fənlərarası elmdən başqa elm olmayacaq. Bunun səbəbi ilk növbədə bütün dünyanın "böyük çağırışlara" cavab vermək zərurətindən irəli gəlir.

Üçüncü tendensiya - texnoloji suverenlikdir. Siyasətdə yeni vurğular müşahidə olunur. Geosiyasi turbulentlik, texnologiya və istedadlar uğrunda kəskin rəqabət diqqəti texnoloji suverenliyə yönəlir. Texnoloji suverenlikdə vurğu ən geniş mənada başa düşülən milli təhlükəsizliyə edilir. Bu kontekstdə müasir siyasi idarəetmənin ən mühüm vəzifəsi kimi informasiya təhlükəsizliyinin təmin edilməsi xüsusi aktualıq kəsb edir. Xaricdən texnologiyalara və elmi tədqiqatlara deyil, öz tədqiqatlarına yönəlmə və əsaslanma meylı getdikcə daha çox güclənərkədir.

Son illərdə Almaniyadan başlayaraq demək olar ki, bütün aparıcı elm mərkəzləri (ölkələr) onu prioritet olaraq öz elmi inkişaf strategiyalarında elan ediblər. Bir neçə il əvvəl onlar ilk dəfə sözün geniş mənasında başa düşülən milli təhlükəsizliyə vurğu ilə texnoloji suverenliyə nail olmaq strategiyasını dərc etdilər.

İctimai-humanitar elmlərdə digər tendensiyalar da müşahidə olunur.

Elmin təşkilinin yeni formaları, o cümlədən yeni sərişələr tələb edən "open science" (açıq elm) yaranmışdır. Tədqiqat prosesinin bütün mərhələlərində alimlərin məsuldarlığına tələblər artır.

Vacib tendensiyalardan biri elmi nəticələrin təqdim edilməsi və xarici dünya ilə açıq ünsiyyət üçün daha başa düşülən tədqiqat formatlarına müraçildir. Gələcəkdə açıq elmi nəticələr və onların yayılması üçün sürətli formatlar getdikcə daha çox tələb olunacaq. İstedad üçün rəqabət (Competition for the best brains) getdikcə güclənir.

Elmdə şəbəkələşmə tendensiyası (elmin şəbəkələşməsi) müşahidə olunur. Tədqiqatçılar arasında özünü nüfuzlandırmanın yeni formaları populyarlaşır. Rəqəmsal texnologiyalar və sosial şəbəkələr tərəfindən dəstəklənən virtual icmaların ortaya çıxması xüsusilə pandemiyanın təsiri ilə inkişaf etməyə başlamışdır.

Beləliklə, bütün dünyada müasir cəmiyyətin inkişafında elmin rolu yenidən qiymətləndirilir. Hal-hazırda ayrı-ayrı dövlətlərin rəqabət bacarığını təyin edən ən vacib amillərdən biri, mövcud intellektual ehtiyatların səmərəli istifadə edilməsidir. Gələcəkdə biliyin ölkələrin dünyadakı yerini daha çox müəyyən edəcəyi şübhə doğurmur.

Roida RZAYEVA
AMEA Akad. Z.M. Bünyadov adına Şərqsənəliq İnstitutunun şöbə müdiri, fəlsəfə elmləri doktoru, professor

Əlyazmalar İnstitutunun Elmi şurasının iclası

AMEA-nın Məhəmməd Füzuli adına Əlyazmalar İnstitutunun Elmi şurasının 2025-ci il üçün ilk yığıncağı keçirilib. İclasın gündəliyində duran əsas məsələlər Əlyazmalar İnstitutunun şöbə müdiri fil.e.d., professor Kamandar Şərifovun 85 illik yubileyinin qeyd edilməsi, institutun 2025-ci il üçün (institut və şöbə üzrə) elmi tədqiqat işləri, nəşriyyat, elmi-kütləvi və mədəni tədbirlər planlarının, o cümlədən kadr məsələlərinin müzakirəsi olub.

İclası giriş nitqi ilə elmi müəssisənin direktoru akademik Teymur Kerimli açaraq institutun kollektivi adından Ərəbdilli əlyazmaların tədqiqi şöbəsinin müdiri fil.e.d., professor Kamandar Şərifovu 85 illik yubileyi münasibətilə təbrik edib. O, alimə 85 illik yubileyi münasibətilə və məhsuldar elmi fəaliyyətinə görə AMEA-nın Məhəmməd Füzuli adına Əlyazmalar İnstitutunun Fəxri fərmanını təqdim edərək səmimi arzularını çatdırıb. Daha sonra institutun elmi katibi tarix ü.f.d., dosent Aynur Hacıqədirlı çıxış edib.

A.Hacıqədirlı Elmi şura üzvlərini Əlyazmalar İnstitutunun 2025-ci il üçün nəzərdə tutulan elmi-tədqiqat işləri, nəşriyyat işləri, elmi-kütləvi və mədəni tədbirlər planı ilə tanış edib.

Şura üzvlərinin müzakirəsindən sonra plan işləri təsdiqlənib.

Kimyaçı alimin beynəlxalq rəyçi fəaliyyəti sertifikatla layiq görülüb

Elm və Təhsil Nazirliyinin Aşqarlar Kimyası İnstitutunun icraçı direktoru kimya elmləri doktoru, professor Əfsun Sucayev dünyaca məşhur "Elsevier" nəşriyyatının "Food Bioscience" jurnalının redaksiya heyəti tərəfindən beynəlxalq rəyçi sertifikatına layiq görülüb.

Alim 2024-cü ildə təqdim olunan hər bir əlyazmanı dəqiq və dürüst araşdıraraq, onun dərc olunması üçün uyğunluğu barədə obyektiv rəy verməklə sözügedən jurnalın nüfuzlu beynəlxalq bazalarda mövqeyinin möhkəmlənməsi, nüfuzunun artırılması və elmetrik göstəricilərinin yüksəldilməsinə verdiyi töhfələrə görə sertifikatla təltif olunub.

"Food Bioscience" multidissiplinar fənlərlə əlaqəli qida tədqiqatları sahəsində son inkişafı üçün bir forum təmin etmək məqsədi daşıyan jurnaldır. Jurnal qida biotədqiqatının etnik və mədəni aspektlərinə xüsusi diqqət yetirməklə bütün dünyada fundamental və tətbiqi tədqiqatların mühüm nəticələrini yayımlayır.

"Journal Citation Reports"a əsasən, Q1 kateqoriyalı sözügedən jurnalın impact faktoru 4.8-ə bərabərdir.

"Vikipediya"nın Azərbaycan dili bölməsi bir pillə də irəlilədi: 50-dən 51-ə

Yanvar ayının 15-də dünyanın ən zəngin elektron ensiklopediyası olan "Vikipediya"nın yaranmasının 24 ili tamam oldu. Bu gün "Vikipediya" 340 dildə mövcud olan və viki texnologiyasının tətbiqi ilə könüllü istifadəçilər tərəfindən daim inkişaf etdirilən ensiklopediyadır.

WIKİPEDIYA
Azad Ensiklopediya

"Vikipediya" platformasının Azərbaycan dili bölməsi hər gün zənginləşir və bu da ana dilimizdə məlumatların əlçatanlığını təmin edir. Ötən ilin yalnız dekabr ayında "Vikipediya"nın Azərbaycan dilindəki səhifələri 33 milyon dəfə ziyarət edilib, son bir il ərzində isə bu rəqəm 389 milyona çatıb.

Azərbaycan "Vikipediya" icmasının səmərəli fəaliyyəti nəticəsində "Vikipediya"da dərinlik (keyfiyyət) göstəricisi 50-dən 51-ə yüksəlib. Bu artıq sistemli fəaliyyətdən xəbər verir və könüllü qruplarının birgə əməyinin nəticəsi kimi qəbul edilə bilər. Nəticə etibarilə Azərbaycan dilində olan məlumat bazası hər keçən gün zənginləşir və təkmilləşir.

Qeyd edək ki, bir neçə ildir AMEA institutlarının əməkdaşları üçün könüllü olaraq "Vikipediya" təlimləri keçirilir. Təlimlərin keçirilməsində məqsəd AMEA-nın elmi müəssisə və təşkilatlarında könüllü "Vikipediya" qruplarının formalaşdırılmasıdır. Son bir ildə isə AMEA Rəyaset Heyəti aparatının "Elektron Akademiyaya" şöbəsinin təşkilatçılığı ilə Mərkəzi Elmi Kitabxanada "Vikipediya" təlimləri təşkil edilmişdir.

Redaksiya heyəti:

İsa Həbibbəyli, Dilqəm Tağıyev, İbrahim Quliyev, Nərgiz Paşayeva, Rasim Əliquliyev, Tofiq Nağıyev, İradə Hüseynova, Gövhər Baxşəliyeva, Arif Həşimov, Cəmil Əliyev, İsmayıl Hacıyev, Fuad Əliyev

Baş redaktor: Ağahüseyn Şükürov

Ünvan: AZ 1001, Bakı, İstiqlaliyyət küçəsi 30.
Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının Rəyaset Heyəti
e-mail: elm.nauka.gazet@gmail.com

Tiraj: 2000

Направление - стратегические цели

Состоялось очередное заседание Президиума Национальной академии наук Азербайджана

В мероприятии приняли участие президент НАНА академик Иса Габиббейли, члены президиума, руководители научно-исследовательских учреждений, заведующие отделами президиума и т.д. До начала заседания присутствующие ознакомились с выставкой, посвященной научной и научно-организационной деятельности Отделения химических наук НАНА и Научного центра "Азербайджанская национальная энциклопедия" в 2024 году.

Открыв мероприятие вступительной речью, академик Иса Габиббейли ознакомил участников заседания с вопросами, стоящими на повестке дня. Вначале академиком Вагифу Фарзалиеву, Дильгаму Тагиеву, Абею Магеррамову и Джаваду Абдинову были вручены почетные грамоты НАНА.

Первым на обсуждение был вынесен вопрос, связанный с Распоряжением Президента Азербайджанской Республики Ильхама Алиева от 28 декабря 2024 года "Об объявлении 2025 года Годом Конституции и Суверенитета в Азербайджанской Республике" и задачами, стоящими перед НАНА.

2024 год - год COP29

Академик Иса Габиббейли сообщил, что 2024 год запомнился в истории нашей страны знаменательными событиями, внимание всего мира было приковано к Азербайджану, наше государство внесло вклад в решение глобальных проблем, организовав 29-ю сессию Конференции сторон Рамочной конвенции ООН об изменении климата (COP29) на высоком уровне.

Руководитель НАНА отметил также, что проведение COP29 в Азербайджане является одним из важнейших событий в истории нашей независимости, проведение столь престижного мероприятия в нашей стране является показателем международного авторитета Президента Ильхама Алиева.

Глава НАНА также сообщил, что прошлый год запомнился как Год солидарности во имя зеленого мира. В 2024 году, продолжил академик, в нашей стране, в том числе и в НАНА, был реализован обширный план мероприятий в этом направлении, прошли акции по посадке деревьев, были выпущены научные труды и

статьи, посвященные сути этой проблемы и способам её решения.

Руководитель НАНА отметил, что с учётом полного восстановления нашей территориальной целостности и суверенитета под руководством главы государства, 30-летия принятия Конституции и 5-летия нашей Победы в Отечественной войне, 2025 год объявлен в Азербайджане Годом Конституции и Суверенитета.

Новый этап развития НАНА

Академик добавил, что это распоряжение сыграет важную роль в дальнейшем укреплении нашей независимой государственности и воспитании новых поколений в духе патриотизма и государственности.

Академик Иса Габиббейли подчеркнул, что сегодня Азербайджанская Республика, как указано в распоряжении главы государства, решительно и принципиально продолжает свою независимую политику, руководствуясь национальными интересами нашего народа, и в условиях новых реалий уверенно движется вперёд к своим стратегическим целям, опираясь на требования Конституции и свои суверенные права.

Сказав, что первая Конституция независимой Азербайджанской Республики, подготовленная по инициативе и под руководством общенационального лидера Гейдара Алиева, является законодательной базой, нацеленной на защиту независимости, суверенитета и территориальной целостности нашей страны, а также построение правового и светского государства, руководитель НАНА добавил, что этот документ, автором которого является великий лидер, сыграл важную роль в истории Азербайджана.

Академик Иса Габиббейли сообщил, что наша территориальная целостность и сувере-

нитет полностью восстановлены благодаря исторической победе в Отечественной войне, начатой в ответ на провокации Армении 27 сентября 2020 года, и успешным антитеррористическим мероприятиям, проведённым 19-20 сентября 2023 года.

Укрепление общественной мысли

Эти исторические события, продолжил академик, связаны с именем победоносного Верховного главнокомандующего Ильхама Алиева - подняв Государственный флаг Азербайджана в городах Ханкенди, Ходжалы, Ходжавенд, Агдере, глава государства заявил всему миру о победе нашей республики и о том, что наш народ является народом-победителем.

Руководитель НАНА отметил, что под руководством Президента Ильхама Алиева наш народ уверенно движется к своим стратегическим целям, при особом внимании и заботе главы государства в условиях полного восстановления нашей территориальной целостности и суверенитета начался новый этап развития НАНА, перед учёными стоят важные задачи, заключающиеся в создании научной летописи нового исторического периода и проведении исследований, нацеленных на расширение экономической мощи и международных связей страны, а также укрепление общественной мысли.

После выступления академика Исы Габиббейли президиум принял соответствующее постановление.

Следующим вопросом, который обсуждался на заседании, был вопрос о мероприятиях, связанных с празднованием 80-летнего юбилея Национальной академии наук Азербайджана.

Сказав, что 27 марта 2025 года исполняется 80 лет со дня учреждения НАНА, академик Иса Габиббейли добавил, что соответствующим постановлением президиума был утвержден обширный план мероприятий по проведению юбилея академии.

(продолжение на стр.9)

День скорби и героизма

стр. 10 ⇨

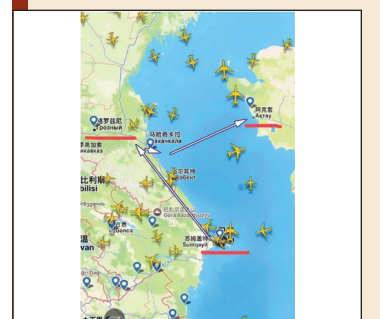
Поставлены новые задачи

стр. 11 ⇨

Для плодотворного труда

стр. 11 ⇨

Chinese Professor Li Lei sent a condolence letter to the President of ANAS, Academician Isa Habibbeyli

page 12 ⇨

Направление - стратегические цели

Состоялось очередное заседание Президиума Национальной академии наук Азербайджана

(начало на стр.9)

Президент НАНА сообщил, что на протяжении года будут проведены республиканские и международные конференции, изданы книги и статьи, организованы выставки в связи с 80-летием Академии наук, и дал соответствующие поручения по реализации Плана мероприятий, связанных с юбилеем НАНА на высоком научно-организационном уровне.

Затем на заседании был рассмотрен вопрос о назначении даты проведения Общего собрания НАНА и утверждении повестки дня мероприятия. Академик Иса Габиббейли подчеркнул, что для обсуждения отчётов по итогам научно-исследовательских работ, которые были выполнены в научных учреждениях и организациях НАНА в 2024 году, и следующих этапов реализуемых в Академии наук широкомасштабных реформ, а также важных научных результатов, полученных в подведомственных министерствам и прочим государственным структурам научных учреждениях и высших учебных заведениях, возникла необходимость в проведении Общего собрания НАНА, которое объединяет в себе всех членов Академии наук. Согласно новому Уставу НАНА, продолжил академик, Президиум НАНА назначает дату проведения Общего собрания Академии наук и составляет повестку дня собрания.

На заседании было принято постановление о проведении Общего собрания НАНА 21 февраля 2025 года и была утверждена повестка дня собрания.

Помимо этого, на заседании доктор филологических наук Сархан Хавери был назначен главным редактором журнала "Филология и искусствоведение" Отделения гуманитарных наук НАНА.

Далее был заслушан отчёт о научной и научно-организационной деятельности Отделения химических наук (ОХН) НАНА в 2024 году. Доклад представил вице-президент НАНА, председатель Учёного совета отделения академик Дильгам Тагиев.

На основе возобновляемых источников

Академик сообщил, что в 2024 году в научных учреждениях, входящих в состав ОХН, на 139-ти этапах велось 113 научных исследований, которые охватывали 41 тему и 12 проблем, были завершены 2 темы, 58 работ, 139 этапов, нашли свое применение результаты 6-ти исследований.

В отчётном году сотрудниками отделения были изучены научные основы технологий производства нефти и нефтехимической продукции, биотоплива на основе альтернативных и возобновляемых источников сырья, побочных продуктов и отходов, а также внесены предложения по их применению, разработаны научные основы технологии получения из азербайджанской нефти топлива, масел, специальных жидкостей и композиций различного назначения, которые соответствуют мировым стандартам.

Академик Дильгам Тагиев также представил наукометрические показатели сотрудников отделения, рассказал о кадровом потенциале и подготовке кадров, усилении интеграции науки и образования, мерах по популяризации науки, научных журналах отделения, международном сотрудничестве и наградах.

После дискуссий председатель Совета молодых ученых и специалистов НАНА

доктор философии по химии Эльмир Бабаев зачитал постановление Президиума НАНА. В постановлении отчёт о научной и научно-организационной деятельности Отделения химических наук за 2024 год был признан удовлетворительным.

Далее был заслушан отчёт о научной и научно-организационной деятельности Научного центра "Азербайджанская национальная энциклопедия" в 2024 году. Доклад представил заместитель директора Центра профессор Шаиг Ибрагимов.

Отмечалось, что в 2024 году в Научном центре (НЦ) шла работа над подготовкой "Энциклопедии Гейдара Алиева" по случаю 100-летнего юбилея общенационального лидера Гейдара Алиева, а также над очередными томами национальной энциклопедии.

Отчет признан удовлетворительным

Помимо издания многочисленных научных материалов, что было связано с обеспечением выполнения соответствующего пункта "Плана мероприятий, связанных со 100-летним юбилеем общенационального лидера Гейдара Алиева", в качестве одного из самых фундаментальных изданий по инициативе президента НАНА академика Исы Габиббейли было предусмотрено подготовить в НАНА в 2023-2025 годах "Энциклопедию Гейдара Алиева". Разработанный центром словарь "Энциклопедии Гейдара Алиева" был подробно обсужден и утвержден на заседании Президиума НАНА 10 октября 2023 года.

В "Энциклопедию Гейдара Алиева" будут включены подробные материалы, свя-

занные с такими вопросами, как заслуги общенационального лидера в формировании государственных структур и символов Азербайджана, подготовке Конституции, строительстве армии и создании системы национальной безопасности, исторический обзор деятельности, осуществляемой во имя азербайджанского народа и государства, развитие идеологии азербайджанства, работа по укреплению верности гуманизму и демократии, исключительный вклад в установление и развитие связей с зарубежными государствами и организациями, развитие экономики и улучшение социального благосостояния народа, организацию и развитие среднего и высшего образования, определение приоритетных направлений науки, введение в эксплуатацию новых объектов здравоохранения в республике, переход на обязательное страхование, возникновение олимпийского движения в стране и т.д.

Кроме этого, в 2024 году научными редакциями НЦ был подготовлен к печати 11-й том энциклопедии.

Научные редакции НЦ по различным отраслям подготовили первоначальный редакционный вариант статей, которые войдут в 12-й том национальной энциклопедии, и передали их для проверки редакциям по научно-литературному контролю и библиографии, охватывающим соответствующие гуманитарные и естественные науки.

За отчётный год общее количество статей, подготовленных всеми научными редакциями для включения в очередные тома энциклопедии, составило 3861.

После прослушивания доклада было принято постановление Президиума НАНА о признании удовлетворительным отчёт о научной и научно-организационной деятельности НЦ в 2024 году.

День скорби и героизма

Коллектив НАНА почтил память шехидов 20 Января

В связи с 35-й годовщиной трагедии 20 Января коллектив Национальной академии наук Азербайджана посетил Аллею шехидов. Представители научной общественности возложили гвоздики на могилы шехидов и почтили их светлую память.

В связи с 35-й годовщиной трагедии 20 Января на очередном заседании Президиума Национальной академии наук Азербайджана минутой молчания была почтена светлая память жертв трагедии.

В своём выступлении на мероприятии президент НАНА академик Иса Габиббейли сообщил, что трагедия 20 Января является одним из переломных моментов на пути, который привёл современную Азербайджанскую Республику к независимости, благодаря героизму нашего народа и решимости общенационального лидера Гейдара Алиева руководство СССР не смогло достичь своих коварных целей. Академик отметил, что во время событий 20 Января отважные сыны и дочери нашего народа выступили безоружными против тяжеловооруженной советской армии, пожертвовали своими жизнями во имя свободы и независимости республики и стали шехидами. Сказав, что первым политико-правовую оценку этим событиям дал великий лидер Гейдар Алиев, академик Иса Габиббейли добавил, что, придя в представительство Азербайджана в Москве,

общенациональный лидер рассказал международной общественности о кровавой трагедии 20 Января, смело заявил о бесчеловечных действиях советского руководства и донёс до мира справедливый голос нашего народа.

Руководитель НАНА подчеркнул, что в 1994 году по инициативе общенационального лидера Гейдара Алиева Милли Меджлис принял специальное постановление, и тем самым была дана официальная политико-правовая оценка ужасной трагедии, пережитой нашим народом.

Хотя события 20 Января, продолжил академик Иса Габиббейли, вошли в историю Азербайджана как трагедия, этот день стал переломным моментом в жизни нашего народа, ещё больше укрепил наше национальное единство и солидарность.

Академик сообщил, что на протяжении последних 35-ти лет наш народ глубоко чтит память жертв трагедии 20 Января, члены их семей окружены вниманием и заботой нашего государства.

Академик Иса Габиббейли отметил, что в связи с 35-й годовщиной трагедии 20 Января в научных учреждениях и организациях НАНА проходят мероприятия и организовываются выставки, посредством этих мероприятий сведения о героизме, проявленном нашими шехидами, доходят до следующих поколений.

Затем и.о. вице-президента НАНА академик Говхар Бахшалиева выступила с докладом, в котором подробно говорилось о пути, приведшем к трагедии 20 Января, отваге и героизме сынов и дочерей нашего народа, политико-правовой оценке, данной этим событиям великим лидером Гейдаром Алиевым, внимании и заботе Президента Ильхама Алиева о семьях шехидов.

Академик Говхар Бахшалиева сообщила, что день 20 Января является героической страницей в истории борьбы за свободу и территориальную целостность Азербайджана. Академик подчеркнула, что отважные сыны и дочери азербайджанского народа встали на борьбу во имя независимости и свободы Азербайджана, в ночь с 19-го на 20-е января 1990 года они выступили безоружными против тяжёлой военной техники советской армии, проявив настоящее мужество и отвагу, и вписали очередную страницу в героическую летопись нашего народа.

Поставлены новые задачи

Отделение биологических и медицинских наук НАНА отчиталось за свою деятельность в 2024 году

На очередном заседании Президиума НАНА был заслушан отчёт о научной и научно-организационной деятельности Отделения биологических и медицинских наук (ОБМН) в 2024 году. Отчёт представила вице-президент НАНА, председатель Учёного совета Отделения биологических и медицинских наук академик Ирада Гусейнова.

Академик сообщила, что в отчётном году исследования велись в соответствии с указами и распоряжениями главы государства, постановлениями и распоряжениями Кабинета министров, в рамках "Года солидарности во имя зелёного мира" и 29-й сессии Конференции сторон Рамочной конвенции ООН об изменении климата (COP29), задач, поставленных в "Государственной программе по борьбе с незаконным оборотом наркотических средств, психотропных веществ и их прекурсоров и наркоманией на 2019-2024 годы", "Государственной программе по обеспечению продовольственной безопасности в Азербайджанской Республике на 2019-2025 годы", "Плане мероприятий по предотвращению выбора пола до рождения детей на 2020-2025 годы", "Программе развития Национальной академии наук Азербайджана на 2020-2025 годы", а также поручений, нашедших своё отражение в постановлениях Общего собрания и Президиума НАНА.

Тема - координация исследований

Также была осуществлена координация исследований, которые велись в институтах отделения и Лянкяранском региональном научном центре НАНА, исследовательских и образовательных учреждениях министерств науки и образования, здравоохранения и сельского хозяйства, научных учреждениях, подведомственных другим государственным структурам, и на соответствующих кафедрах высших учебных заведений.

Академик Ирада Гусейнова отметила, что исследования, которые велись в соответствующих научных и образовательных учреждениях, охватывали такие важные задачи, как изучение, восстановление, охрана и рациональное использование биоразнообразия, земельных и водных ресурсов, разработка электронных баз данных и карт, изучение молекулярно-генетических и физико-химических основ биологических процессов, геномные, протеомные и метаболомные исследования, разработка фундаментальных и прикладных основ новых био-, нано- и постгеномных технологий, компьютерная биология, применение методов машинного обучения и искусственного интеллекта в биологии и медицине, изучение физиологических и молекулярно-генетических основ патологий, применение высоких технологий и стволовых клеток при разработке новых методов диагностики и лечения, создании лекарственных препаратов, а также в репродуктивной медицине.

Сказав, что в рамках Года солидарности во имя зелёного мира и COP29 были организованы много-

численные заседания, конференции, выставки и семинары, вице-президент НАНА добавила, что при организации и участии ОБМН прошли такие конференции и семинары, как "Зелёная энергетика и проблемы зелёной экономики", "Наш зелёный мир в свете науки, которая дарит свет", "Роль общенационального лидера Гейдара Алиева в оздоровлении окружающей среды в Азербайджане", "COP29 - зелёная стратегия, изменение климата и социальные науки: вызовы и задачи", "Сохраним наш зелёный мир", "Глобальные изменения климата, фотосинтез и устойчивая жизнь", "Влияние антропогенных факторов и изменения климата на экосистемы Карабаха", "Изменение климата и устойчивость экосистем: угрозы, вызовы, решения" и многие другие, были выпущены многочисленные книги, монографии и статьи.

Великое возвращение науки в Карабах

Докладчик подчеркнула, что в отчётный период одной из основных сфер научной деятельности отделения и охватываемых им исследовательских учреждений было участие в "Великом возвращении науки" в Карабах. Отделение и его члены принимали активное участие в деятельности Рабочей группы по экологическим вопросам Межведомственного центра, а также других соответствующих рабочих групп, в выполнении различных программ, проведении мониторингов в регионе. Так, институты, которые входят в состав ОБМН, провели на освобожденных от оккупации территориях многочисленные экспедиции, а также мониторинги редких и находящихся под угрозой исчезновения видов растений и животных, земельных и водных ресурсов, источников питьевой воды, лесов и прочих экосистем.

Академик Ирада Гусейнова сообщила, что в отчётном году велись исследования, охватывающие 20 проблем, 76 тем, 218 работ, 480 этапов, завершены 16 тем, 77 работ и 447 этапов. В медицинских учреждениях велись исследования, охватывающие 32 проблемы, 145 тем (20 завершены), 118 работ (57 завершены) и 211 этапов (92 завершены).

Говоря об издательской деятельности, академик Ирада Гусейнова отметила, что в отчётный период сотрудниками институтов отделения был издан 1201 научный труд, в том числе 9 книг, 16 монографий, 482 статьи (291 - за рубе-

жом, из них 254 - в журналах с импакт-фактором, 106 - в журналах, индексируемых в базах Web of Science и Scopus), 658 тезисов (258 - за рубежом), на труды сотрудников ссылались 4097 раз.

Сотрудниками научных учреждений и учебных заведений медицинской направленности были выпущены в свет 3660 научных трудов, в том числе 81 книга (5 - за рубежом), 20 монографий (1 - за рубежом), 1631 статья (703 - за рубежом, 317 из них - в журналах, включенных в базы Web of Science и Scopus), 1928 тезисов (675 - за рубежом), на научные труды ссылались 667 раз.

Индексировано в авторитетных базах

В отчётном году сотрудниками исследовательских учреждений и учебных заведений Министерства сельского хозяйства АР были изданы 1242 научных труда, в том числе 17 книг (3 - за рубежом), 4 монографии, 697 статей (182 - за рубежом, 117 из них - в журналах, индексируемых в базах Web of Science и Scopus), 524 тезиса (212 - за рубежом), на труды сотрудников ссылались 513 раз.

В докладе также говорилось об интеграции науки и образования, международных связях, подготовке кадров, функционирующих в учреждениях международных лабораторий, состоянии электронной науки, конференциях, семинарах и юбилеях, наградах, патентах, грантах и т.д.

Академик Ирада Гусейнова подчеркнула, что сферы исследований, которые проводят лауреаты Нобелевской премии 2024 года по физиологии и медицине, а также по химии, ставят новые задачи перед биологическими и медицинскими науками.

После прослушивания отчёта выступили заместитель министра экологии и природных ресурсов Вугар Керимов, заведующий отделом Государственного агентства по науке и высшему образованию Мубариз Гаджибеков, советник НАНА академик Гариб Мамедов, члены-корреспонденты НАНА Эльшад Гурбанов, Вагиф Новрузов, директор Научно-исследовательского института земледелия Министерства сельского хозяйства Фаиг Худаев, руководитель Отделения ядерной медицины Национального центра онкологии Министерства здравоохранения Фуад Новрузов и глава азербайджанского представительства Всемирного фонда дикой природы (WWF) Эльшад Аскеров, которые поделились своими мыслями и предложениями.

Высоко оценив отчёт, президент НАНА академик Иса Габибейли сообщил, что сотрудники ОБМН активно работали в рамках Года солидарности во имя зелёного мира и COP29, были организованы многочисленные конференции и выпущены ценные издания. Академик Иса Габибейли также подчеркнул значение исследований, проведенных сотрудниками отделения в Карабахе.

В заключение было принято постановление Президиума НАНА, в котором нашли отражение соответствующие поручения.

Для плодотворного труда

Лянкяранский региональный научный центр НАНА представил отчёт о своей деятельности в 2024 году

На очередном заседании Президиума НАНА был заслушан отчёт о научной и научно-организационной деятельности Лянкяранского регионального научного центра в 2024 году. Отчёт представил директор Лянкяранского регионального научного центра доктор философии по филологии Мехман Алиев.

Он сообщил, что научно-исследовательские работы, которые велись в центре в 2024 году, охватывали такие вопросы, как изучение фольклора и образцов письменной литературы юго-восточного региона Азербайджана, обнаружение памятников археологии, нумизматики и этнографии, составление карт, включение нумизматических материалов в научный оборот и их каталогизация.

Помимо этого, продолжил Мехман Алиев, учёные вели исследования в таких сферах, как сбор сортов и форм чая, цитрусовых и субтропических растений, выращиваемых в Лянкяран-Астаринском регионе, изучение их морфологических и биологических особенностей, предотвращение их исчезновения, восстановление и оценка потенциала с точки зрения современной селекции, отбор и выращивание новых сортов, исследование популяционных, социальных и биологических особенностей, а также экологических и генетических факторов долгожительства в Южном регионе, образа жизни, интенсивности связанных с возрастом патологических изменений и т.д.

Отметив, что исследования в указанных направлениях охватывали 3 проблемы, 9 тем, 10 работ и 10 этапов, Мехман Алиев рассказал о мероприятиях, реализованных в соответствии с распоряжениями главы государства "О проведении 140-летия Мамеда Эмина Расулзаде", "О проведении 530-летия гениального азербайджанского поэта Мухаммеда Физули", "О проведении 100-летнего юбилея Нахчыванской Автономной Республики" и т.д., а также в рамках "Года солидарности во имя зелёного мира" и COP29.

Говоря об издательской деятельности, директор сообщил, что в отчётном году сотрудниками центра были опубликованы 59 статей и тезисов (31 тезис и 28 статей), из них 14 статей и 7 тезисов были изданы за рубежом; также были выпущены в свет монография "Камал Абдулла: стихия творчества" и учебное пособие "Нумизматика".

В то же время, продолжил Мехман Алиев, для интродукции 2 новых сортов лимона, 4 новых сортов мандарина, 2 новых сортов грейпфрута и 1 нового сорта лайма они были включены в коллекцию генофондного сада, в экспериментальную базу также был добавлен новый сорт японского чая.

Помимо этого, в отчёте говорилось о мероприятиях, нацеленных на интеграцию науки и образования, состоянии электронной науки, наградах и т.д.

Высоко оценив отчёт, президент НАНА академик Иса Габибейли сообщил, что проводимые в Центре реформы оказали положительное влияние на его деятельность, вследствие чего были получены важные результаты. Академик Иса Габибейли выразил свою уверенность, что сотрудники Лянкяранского регионального научного центра будут плодотворно работать и в текущем году.

В заключение было принято постановление Президиума НАНА, в котором нашли отражение соответствующие поручения.

Chinese Professor Li Lei sent a condolence letter to the President of ANAS, Academician Isa Habibbeyli

In connection with the crash of a passenger plane belonging to Azerbaijan Airlines near Aktau city, Kazakhstan, Professor Li Lei, a member of the Executive Council of the Hong Kong Core Academy of China, has sent a condolence letter to the President of the Azerbaijan National Academy of Sciences, Academician Isa Habibbeyli.

The letter states:

Dear President Isa Habibbeyli,

I was deeply saddened by the news of the accident of Azerbaijan Airlines in Kazakhstan. The people of Azerbaijan showed noble qualities in this plane crash by sacrificing their lives and putting others first. I express my respect for the crew of Azerbaijan. They are worthy heroes of Azerbaijan! Azerbaijan is a great country! The people of Azerbaijan are also great! I wish a speedy recovery to the injured and express my condolences to the relatives of the deceased.

Professor Li Lei also included some excerpts from news reports published in the Chinese media on this matter in his letter. Below are examples from those reports for the readers' attention.

Greetings to the great Azerbaijani crew!

On December 25th, a passenger plane belonging to Azerbaijan Airlines, flying from the capital of Azerbaijan, Baku, to the capital of Chechnya, Grozny, crashed at Aktau Airport in western Kazakhstan. As a result of the crash, 38 passengers and crew members died, and 29 people were injured.

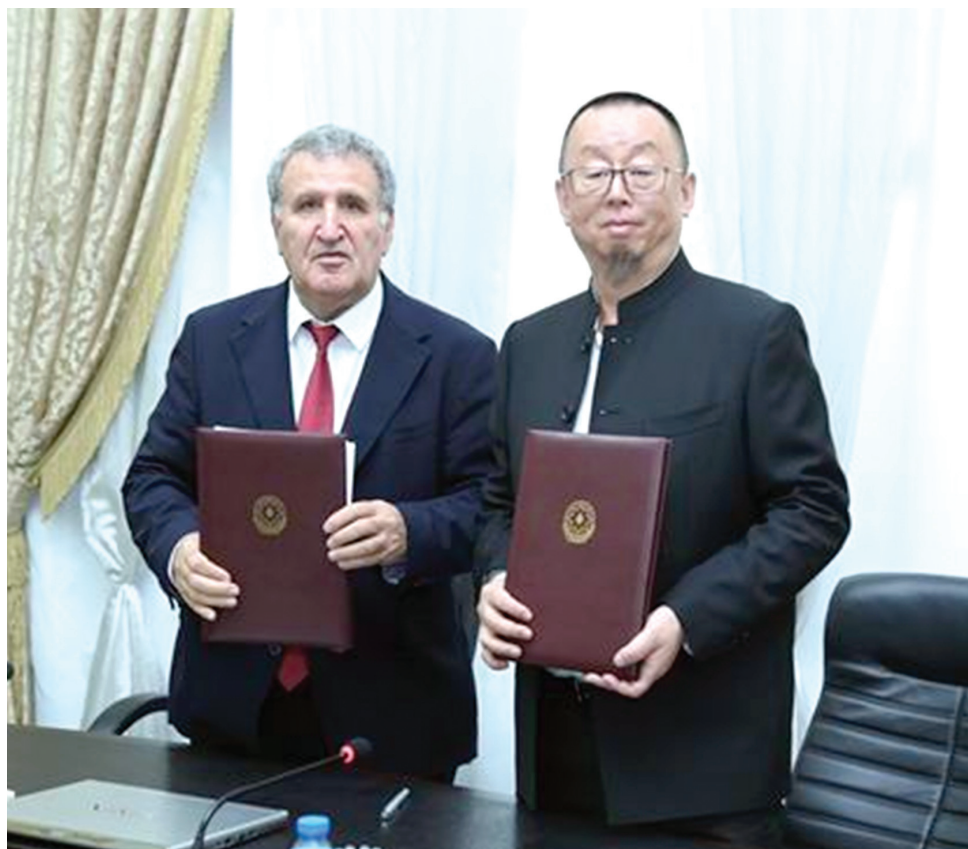
In general, passengers never survive plane crashes. But this time, Azerbaijan Airlines passenger plane crashed and 29 people survived. This is an extremely rare occurrence in aviation history.

Among the deceased were Captain Igor Kshnyakin, co-pilot Aleksandr Kalyaninov, and senior flight attendant Hokuma Aliyeva. It is precisely because of their professionalism and dedication to save others in last moments that we had the opportunity to see the most precious and noble qualities of mankind again.

Let us remember these names - Igor Kshnyakin, Aleksandr Kalyaninov, Hokuma Aliyeva. These names will definitely twinkle forever in the starry sky of mankind.

The Ministry of Foreign Affairs of Azerbaijan shared a video on the "X" social network, in which the voice of senior flight attendant Hokuma Aliyeva can be heard. In the last moments of her life, she tried to calm the passengers, asking them to fasten their seatbelts and repeatedly saying: "Everything will be fine." Facing death, her courage and composure brought great comfort to the passengers who were in extreme panic on board.

Some of the survivors express their gratitude to the flight attendants, noting that they gave clear instructions to avoid serious panic among passengers.

The Ministry of Foreign Affairs of Azerbaijan shared the audiorecording on the 'X' social network, stating: "People will never forget her voice". The senior flight attendant was actually planning to transfer to the airline for her legal career. This was her last flight as a flight attendant, but she did not expect it to be the last flight of her life.

Hokuma was once asked in the senior flight attendant exam how she would calm passengers in case of an emergency. Her answer was: "Trust the crew, everything is under control and everything will be fine". At the moment she faced the greatest challenge of her life, she proved the strength of this sentence through her actions.

Captain Igor Kshnyakin, with over 15,000 hours of flight experience, was extremely experienced. Out of those, 11,200 hours were flown as the captain. This captain, who once was a pilot of the Azerbaijan Air Force, had always behaved calmly and had excellent skills. In his decades of flight experience, he had overcome countless dangers. But this time, he could not, because he gave his life.

Co-pilot Aleksandr Kalyaninov, was a young and agile pilot. He coordinated with the captain to perform complex operations, extending the flight duration, and successfully flew the damaged plane over the Caspian Sea.

Asadov, the surviving flight attendant, said in an interview: "It's a miracle that we survived. We survived thanks to the heroism of the captain and the co-pilot."

This time, the plane made an emergency landing, and many people in Kazakhstan took a video. In the video they took, it can be seen that after a sudden stall in Aktau, the plane continued to glide up and down around the crash site for three laps and crashed.

There are news reports that the crew used the engine as the last means of control when the rudder surface failed. For over a hundred wave-like flights, the crew used increasing and decreasing engine thrust to change the plane's speed and altitude. Although these unconventional technologies are extremely challenging, they were the crew's only option to keep the plane in flight.

When the pilots realized that they could not control the elevator and it was impossible to make a standard landing, they consumed as much fuel as possible to reduce the plane's weight. They knew that without the elevator for pitch control, a soft landing would be impossible.

In the last 20 minutes of the flight, the pilot struggled to control the plane to ensure it could land at Aktau Airport on the eastern coast of the Caspian Sea. Before landing, he circled a figure-eight pattern over the airport, tried to aim at the runway, ultimately saving the lives of many passengers.

Despite their best efforts, the plane disintegrated during an emergency landing near Aktau. Footage shows that the plane oscillated as it approached the ground, and then disintegrated in the impact. The tail part of the plane remained relatively intact, and the passengers in the second half of the cabin survived. Unfortunately, flames engulfed the cockpit and the front of the cabin, taking the lives of the crew members and many passengers.

It should be mentioned that the plane could have crashed into the residents' houses in a village near the airport. The crew's timely decision to circle the airport prevented further civilian casualties.

There are videos on the Internet showing the plane's final moments from various angles.

The plane rapidly lost altitude, began to tilt to the right, and finally crashed into an open field. The nose of the plane plunged into the ground abruptly, resulting in a massive fire. However, the nose part acted as a significant buffer, leaving the wreckage of the rear fuselage relatively intact. This allowed many passengers in the rear cabin to survive.

If the crew had chosen to protect themselves, they could have taken other measures.

A similar story of heroism occurred on January 15, 2009, the miracle in the history of American Airlines - "The Miracle of the Hudson River". At that time, American Airlines Flight 1549 had its both engines disabled due to a bird strike. Captain Chesley "Sully" Sullenberger decisively chose to make an emergency landing on the Hudson River. With his extensive experience and calm judgment, he successfully brought all 155 passengers and crew members to safety without any loss of life. This incident is regarded as a classic example in aviation history. A Hollywood movie was made to depict the event. The film is called "Captain Sully", starring Tom Hanks as the captain.

After the passenger plane was damaged, the pilot's requests for an emergency landing were repeatedly denied, and none of the three nearby airports permitted the plane to land. Moreover, during the plane's flight over the Caspian Sea, electronic interference was used to cut off the GPS and communication signals of the plane, with the intent of forcing the plane into the sea and destroying evidence. It was simply unexpected for them that the pilots were so skilled. Relying on their excellent skills and tenacity, they managed to land such a damaged plane, saving 29 people. At this point, Russia is apologizing not only because of material evidence but also due to human evidence that is difficult to deny.

A member of the Azerbaijani Parliament clarified: "This plane was shot down over Grozny, on Russian territory. This cannot be denied. The perpetrator must bear criminal responsibility and pay compensation."

On Thursday, Azerbaijan declared a National Day of Mourning for the victims of the plane crash.

Currently, Azerbaijan Airlines has canceled its flights to Russia's cities, Sochi, Volgograd, Ufa, Samara, Grozny, Mineralnye Vody, and Makhachkala.

Kazakhstan Airlines and Israel Airlines have also taken similar action.

We once again express our respect to these great crew members. The revelation of the stories of these heroes to all mankind is: even in the face of the deepest and most desperate darkness, the light of human nature can still guide us to find a way out and illuminate the future.

Best regards,

Professor Li Lei
Eurasian International Laboratory
and Core Academy

Редакционная коллегия:

Иса Габибейли, Дильгам Тагиев, Ибрагим Гулиев,
Наргиз Пашаева, Расим Алигулиев, Тوفик Нагиев,
Ирада Гусейнова, Говхар Бахшалиева, Ариф Гашимов,
Джамиль Алиев, Исмаил Гаджиев, Фуад Алиев

Главный редактор: Агагусейн Шукюрлов

Адрес: Баку, AZ 1001,
ул.Истиглалийят, 30, Президиум НАНА
e-mail: elm.nauka.gazet@gmail.com

Мнение авторов может не совпадать с мнением редакции.

Тираж: 2000